

Kinnitatud
06.01.2022
Käskkiri nr 1-1/1

ÕPPEKAVA
ARUHEINA LASTEAE D

SISUKORD

1	ÜLDOSA	3
1.1	Lasteasutuse liik ja eripära	4
1.2	Missioon, visioon ja põhiväärtused	5
2	LASTEIAIA ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED	6
2.1	Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid	6
2.2	Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted	6
2.3	Õpikäsitus	7
3	RÜHMA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS	9
3.1	Lasteaia õppeaasta	9
3.2	Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine	9
3.3	Päevakava	10
3.4	Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ning korraldus	10
4	VALDKONDADE EESMÄRGID, SISU JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL VANUSETI	12
4.1	Mänguoskused	12
4.2	Tunnetus- ja õpioskused	12
4.3	Sotsiaalsed oskused	13
4.4	Enesekohased oskused	13
5	VALDKONDADE EESMÄRGID JA SISU	15
5.1	Valdkond Mina ja keskkond	15
5.2	Valdkond Keel ja kõne	18
5.2.1	Valdkond Eesti keel kui teine keel	21
5.3	Valdkond Matemaatika	22
5.4	Valdkond Kunst	25
5.5	Valdkond Muusika	27
5.6	Valdkond Liikumine	29
6	ERIVAJADUSEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS	32
7	KOOSTÖÖ LAPSEVANEMAGA	33
8	ÕPPEKAVA TÄIENDAMISE JA UUENDAMISE KORD	34

1 ÜLDOSA

Aruheina lasteaia õppekava koostamisel on lähtutud:

- Koolieelse lasteasutuse seadusest;
- Koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast;
- Rae valla arengukavast, kultuurilistest – ja ajaloolistest traditsioonidest;
- Lasteaia eripärast ja kasvatuspõhimõtetest.

Lasteaia õppekavas on järgmised osad:

- 1) lasteasutuse liik ja eripära;
- 2) õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted,
- 3) õppe- ja kasvatustegevuse korraldus;
- 4) õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade eesmärgid, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti;
- 5) lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ja korraldus;
- 6) erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus;
- 7) lapsevanemaga koostöö põhimõtted ja korraldus;
- 8) õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Lasteaia õppekava on aluseks õpetajatele rühma aasta tegevuskava koostamisel, õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel, laste arengu jälgimisel ja hindamisel ning perede nõustamisel õppe- ja kasvatusküsimustes.

1.1 Lasteasutuse liik ja eripära

- 1) Aruheina Lasteaia maja avati Assaku Lasteaia filiaalina 03.11.2014.
Alates 2022 aastast toimib Aruheina Lasteaed iseseisva lasteasutusena.
- 2) Aadress: Harjumaa, Rae vald, Peetri, Aruheina tee 7
- 3) Lasteasutuses on 9 rühma lastele vanuses 3-7 aastat
- 4) Maksimaalne kohtade arv: 198
- 5) Lasteaed on avatud kell 07.00 – 18.30
- 6) Õppe- ja kasvatustöö toimub eesti keeles
- 7) Lasteasutuses võimaldatakse erinevat huvitegevust

Aruheina Lasteaia eripära väljendub järgmistes tegevussuundades:

1. Arendava ja toetava õpikeskkonna loomisel kasutatakse erinevaid metoodikaid ja kaasaegseid õppevahendeid;
2. Õppe- ja kasvatustöö on korraldatud projektõppena – lapsed on kaasatud ja arvestatakse nende õpihuvidega;
3. Rakendatakse „Hea Alguse“ ja aktiivõppe metoodikaelemente;
4. Rakendatakse õuesõppemetoodikat;
5. Rakendatakse „Kiusamisest vaba lasteaed“ metoodikat“
6. Rakendatakse „Samm-sammult“ õppeprogrammi;
7. Aruheina Lasteaed rakendab programmi „Roheline Kool“ tegevusi;
8. Mudilasnõukogu- laste kaasamine.

Eelnimetatud tegevussuundade rakendamisel on meile oluline:

- Koostöö igal tasemel – lasteaiasisene meeskonnatöö, mis toimiks kogu personali vahel, koostöö peredega. Väljaspool lasteaeda koostöö omavalitsuse, teiste haridusasutuste ja koolituskeskustega.
- Kaasaegne koolitus – lasteaiasisesed koolitused, kus pedagoogid ja teised töötajad saavad vahetada kogemusi ja praktilisi nõuandeid, koolitused väljaspool maja, et olla kursis kaasaegsete uurimuste ja lähenemistega lapse kasvukeskkonna ja seda mõjutavate tegurite suhtes.
- Õppe- ja kasvatustegevuse süsteemsus ja vastavate tugisüsteemide toetus.

1.2 Missioon, visioon ja põhiväärtused

Missioon - Kodu ja lasteaia koostöös toetame lapse loomupäraselt valmisolekut märgata, uurida, avastada – mängime õppides, õpime mängides.

Visioon - Oleme usaldusväärne, turvaline ning uutele ideedele avatud lasteaed, kuhu tulevad rõõmuga nii väikesed kui suured.

OLEME AVASTAMIST, UNISTAMIST,
LOOVUST JA ÜKSTEISE HOIDMIST VÄÄRTUSTAV
ÕNNEPESA,
KUS SIRGUVAD INIMESED, KES JULGEVAD
PROOVIDA, KATSETADA JA USKUDA,
ET KÕIK SIIN ILMAS ONGI VÕIMALIK.

Lasteaia põhiväärtused:

HOOLIVUS - heasoovlik, üksteist arvestav, mõistev ja toetav õhkkond:

- Laps väärtustab iseenda ja teiste tervist ning käitub tervislikult, sh turvaliselt;
- Lapsed hoolivad kaaslastest, keskkonnast ja armastavad oma kodukohta ja isamaad;

KOOSTÖÖ - hea meeskonnatöö oma rühmas ja kogu lasteaias:

- Lapsed on aktiivsed õppijad ja tunnevad rahulolu, eduelamust lõpule viidud tegevustest;
- Lapsed oskavad teha valikuid, suudavad tegutseda iseseisvalt ja teha koostööd;

LOOVUS - toetame laste loovust ja hindame loomingut:

- Lapsed on loovad ja julged oma ideede avaldamisel;
- Lapsed omandavad eakohasel tasemel põhitegemisi, oskusi ja vilumusi ning huvituvad erinevatest valdkondadest;

TURVALISUS - lasteaia õpikeskkond on laste ja töötajate jaoks turvaline.

2 LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

ÜLDEESMÄRK: lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös. Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse arenemist kehaliselt, vaimselt, sotsiaalselt ja emotsionaalset terviklikuks inimeseks.

- 1) Lapsel on kujunenud mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused ning esmased tööharjumused, tulevad toime igapäevatoimingutega;
- 2) Lapsel on kujunenud eetiline käitumine ja algatusvõime;
- 3) Laps suudab mängu käigus probleeme lahendada ja teeb koostööd;
- 4) Laps on loov, omab positiivset minapilti, julge oma ideede avamisel;
- 5) Laps hoolib ümbritsevast keskkonnast ning oskab teha valikuid;
- 6) Laps on kehaliselt aktiivne ja tal on kujunenud arusaam tervise hoidmise tähtsusest;
- 7) Lasteasutus koostöös perega on lapse arengu ja kasvatus toetajaks;
- 8) Lasteaia ja perekonna koostöö tulemusel on tagatud lapse sujuv üleminek kodust lasteaeda ja lasteaiast kooli.

2.2 Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted

Õppekasvatustes rakendatakse lapsest lähtuvat pedagoogikat, mille aluseks on lapse arengust ja huvidest lähtuv õpetamisviis. Olulisel kohal on loovuse arendamine, valikute tegemise võimalused, inspireeriv ja lapse arengut toetav õpikeskkond. Lapsele on antud valikuvabadust motivatsiooni, huvipõhilisuse ja uudishimu kujundamisel. Laps omandab teadmisi eeskuju kaudu.

Õppe- ja kasvatustöö korraldamisel arvestatakse järgmisi olulisi aspekte:

Individaalsus

- arvestame iga lapse arengutempoga, individaalsusega ja pakume talle väljakutset võimaldavalt ning innustavat õppimist, eduelamust;
- õppetöö toimub väikestes rühmades või individaalselt;

Mängulisus

- tähelepanu pööratakse laste mänguoskusele, mänguvahenditele, nende eakohasusele;
- uusi teadmisi omandatakse erinevate meelte abil uurides, katsetades, avastades;
- õppimise/õpetamise protsess on mänguline;
- oluline on positiivse enesehinnangu kujundamine,
- rõõmu tundmine enda ja teiste õnnestumistest ning toime tulemine ebaõnnestumistega;

Tervis

- luuakse tingimused lapse tervise hoidmiseks, edendamiseks ning liikumisvajaduse rahuldamiseks;
- tegevused õues iga ilmaga;
- lapsevanemad on kaasatud asutuse tervist edendavasse tegevusse,
- Korraldatakse sportlikke üritusi ja loengud;

Loovus

- teadmiste ja mõtete mitmekülgne väljendamine;
- eduelamusi omandatakse tegutsedes;
- lapse loovuse arengut toetatakse individuaalselt ning huviringide valikuga;

Lapsekeskus

- lapsepärasus ning lapses huvi äratamine;
- laps on leidlik ja pädev õppija;
- lapse mõtted ja teooriad on väärtustatud;

Turvatunne

- luuakse lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustav keskkond, mis tagab lapsele turvatunde;
- loodud heade suhete pagas, kus rõhutatakse sallivust ja austavat käitumist;
- laps saab õiglast tagasisidet;

Lõimimine

- valdkondade lõimimine ning üldõpetusliku tööviisi rakendamine;
- õppe- ja kasvatustegevus toimub läbi projektide;

Traditsioonid

- eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine;
- väärtustatakse demokraatlikke ja humaanseid suhteid;

Koostöö

- koostöö huvigruppidega on pidev ja mitmekülgne;
- personali ja lapsevanemate vahel on vastastikku toetavad ning usalduslikud suhted;
- lapsed kohanevad kiirelt tänu heale koostööle lapsevanemaga;
- lapsevanemad on teadlikud lasteaia/rühma eesmärkidest ja temaatikast;

2.3 Õpikäsitus

1) Õppe- ja kasvatustegevustes luuakse tingimused, et lapsel kujuneks suutlikkus:

- kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- analüüsida enda ja teiste käitumist, vältida ohuolukordi ja ohtlikke tegevusi;
- kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes, arutleda omandatud teadmiste üle;
- seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega;
- suhelda avatult teiste laste ja täiskasvanutega, arvestades nende eripäraga.

2) Õpikäsitlust toetavad meetodid ja tegevused:

- Arendava ja toetava õpikeskkonna loomisel kasutatakse erinevaid metoodikaid ja kaasaegseid õppevahendeid;
- õppe- ja kasvatustegevus seostatakse kodukoha, inimeste ja loodusega;
- õppe- ja kasvatustöö on korraldatud projektõppena- laste kaasamine ja nende huvidega arvestamine;
- õppeprotsessis kasutatakse igapäevaselt aktiiv-, avastus- ja õuesõpet;
- rakendatakse „Hea Alguse“ ja aktiivõppe metoodikaelemente;
- rakendatakse õuesõppemetoodikat;
- rakendatakse „Kiusamisest vaba lasteaed“ metoodikat;
- rakendatakse „Samm-sammult“ õppeprogrammi;
- rakendatakse programmi „Roheline Kool“ tegevusi;
- Mudilasnõukogu- laste kaasamine ja nende huvidega arvestamine;
- õppe- ja kasvatustöö rikastamine digi- ja robotikavahenditega.

3 RÜHMA ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse KORRALDUS

3.1 Lasteaia õppeaasta

1) Õppeaasta lasteaias algab 01.septembrist ja kestab 31.augustini ning koosneb järgmistest perioodidest:

- 01.september – 31.mai– aktiivne õppe- ja kasvatustöö periood. Õppe- ja kasvatustöö toimub lasteaia õppekava alusel, läbi mängu lõimitud sihipäraste tegevuste kaudu.
- 01.juuni – 31.august– varem õpitu kinnistamise periood: peaarh on mängulisel õuetegevusel ja õpitu kordamisel.

3.2 Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine

- Lähtudes Koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast, lasteaia õppekavast ja eelmise aasta töö analüüsist koostavad rühmaõpetajad igal aastal rühma tegevuskava;
- Rühma tegevuskavas on järgmised osad:
 1. Eelneva õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse analüüs
 2. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid (rühma väärtused)
 3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted (päevakava)
 4. Õppe- ja kasvatusvaldkondade sisu ning lapse arengu eeldatavad tulemused
 5. Laste arengu hindamise põhimõtted
 6. Erivajadustega lastega tehtav töö
 7. Koostöö vanematega
 8. Rühma üritused
- Õppe- ja kasvatustegevuste plaan koostatakse projektiplaanina;
- Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis määrab päeva rütmi vastavalt laste eale, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ning õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevused;
- Planeerimisel arvestatakse laste huve ja eakohasust;
- Päevakavas on ajaliselt kokku lepitud 2 korda nädalas muusika- ja liikumisõpetaja poolt läbiviidavate tegevuste ajad;
- Õppe- ja kasvatustöö alased märkmed, nagu lastega läbiviidud tegevused ja analüüs, kantakse internetipõhisesse infosüsteemi eliis.ee rühmapäevikusse igapäevaselt.
- Lapsed viibivad õues 1-2 korda päevas;
- Lasteasutuses tegutsevad laste individuaalset arengut toetavad huviringid, mis on vanema vaba valik ja rahaline vastutus.

3.3 Päevakava

07.00 – 8.30 laste vastuvõtt (7.00 – 8.00 avatud valverühm)

08.30 – 9.00 hommikusöök

09.00 – 12.30 planeeritud tegevused, mäng toas ja õues

12.30 lõunasöök

13.00 unejutu kuulamine, puhkeaeg

15.00 ärkamine, mängud, individuaalne tegevus

16.00 õhtuode

16.30 (– 18.30) mängud toas või õues, individuaalne tegevus, laste kojuminek

18.30 lasteaed suletakse (18.00 – 18.30 valverühm)

3.4 Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ning korraldus

- 1) Lapse arengu hindamine ja analüüsimine on oluline lapse positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks, tema eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga;
- 2) Rühmaõpetajad tutvustavad lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust;
- 3) Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õpetaja suunatud tegevustes;
- 4) Lapse arengu hindamise aluseks on õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade eeldatavad tulemused;
- 5) Lapse arengut kirjeldame lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi;
- 6) Arenguvestlus lapse vanematega toimub vähemalt üks kord aastas;
- 7) Lasteaias on kasutusele võetud lapse arengumapp, mis kajastab lapse arengut, arvestades lapse edusamme ja eripära. Lapsel on ise võimalik oma arengumappi täiendada. Lapsevanemal on võimalus tutvuda oma lapse arengumapiga. Lasteaia lõpetamisel saab laps selle mälestuseks kaasa;
- 8) Koolieelikutega viiakse läbi täpsem eakohase arengu hindamine ning arenguvestlus vanematega sügisel/talvel, et selgitada välja lapse koolivalmidus;
- 9) Aprillis koostatakse koolivalmiduskaart, mis edastatakse digiallkirjastatud dokumendina lapsevanemale (infosüsteemis eliis.ee);
- 10) Lapse areng ja arenguvestluse kokkulepped dokumenteeritakse elektrooniliselt Eliisi keskkonnas;
- 11) IAK (individuaalne arenduskaart), kus on lahti kirjutatud lapse arengu valdkonnad ja eesmärgid, lapsele õpetavad oskused, last toetavad tegevused.

Lapse arengut kirjeldame lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huve.

Rühmades rakendatakse lapse individuaalse arengu jälgimiseks valitud meetodeid:

- Vabamängu vaatlus;
- intervjuu;

- laste loovtööde analüüs;
- vestlus lapsega, teiste last õpetavate pedagoogidega, logopeediga, eripedagoogiga ja lapse perega;
- koolivalmidustest;
- lapse arengumapp;
- arengumäng (näiteks raamatute „Arengu jälgimise mäng” ja „Reis mööda põnevaid teid“ abil)

4 VALDKONDADE EESMÄRGID, SISU JA LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED ÕPPEKAVA LÄBIMISEL VANUSETI

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- 1) mänguoskused;
- 2) tunnetus- ja õpioskused;
- 3) sotsiaalsed oskused;
- 4) enesekohased oskused.

4.1 Mänguoskused

- mäng on lapse põhitegevus;
- mängusokus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus;
- mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus, mille vältel areneb lapse isiksus tervikuna;
- mängu kaudu omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid;
- arendav mängukeskkond on koolieelses eas lapsele kvaliteetne õpikeskkond.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7 aastane laps:

- 1) tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskendumiseks;
- 2) rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- 3) täidab mängudes erinevaid rolle;
- 4) algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu;
- 5) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- 6) suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- 7) kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;
- 8) tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võidumängudes;

4.2 Tunnetus- ja õpioskused

- tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse, st oskust juhtida oma taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni;
- väärtusoskused kui vourused (ehk iseloomuomadused, sisseharjutatud käitumiskalduvused, väärtushoiakud)
- õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada;
- õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7aastane laps:

- 1) saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- 2) mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- 3) tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi;
- 4) kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;
- 5) tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
- 6) suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
- 7) rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;
- 8) kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.

4.3 Sotsiaalsed oskused

- sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui partnereid, võtta omaks ühiskonna üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest;
- eelkoolieas on oluline kasvatusülesanne kujundada prosotsiaalset käitumist, s.o esmaseid oskusi: abistamist, lohutamist ja jagamist;
- lapse sotsiaalne areng peab tagama ühiskonnas elamiseks vajalike sotsiaalsete oskuste ja pädevuste omandamise.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7aastane laps:

- 1) püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- 2) tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
- 3) hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
- 4) osaleb rühma reeglite kujundamisel;
- 5) oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
- 6) loob sõprussuhteid;
- 7) saab aru oma-võõras-ühine tähendusest;
- 8) teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;
- 9) mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- 10) järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- 11) selgitab oma seisukohti.

4.4 Enesekohased oskused

- Enesekohaste oskuste areng võimaldab eristada ja teadvustada võimeid, oskusi ja emotsioone ning juhtida oma käitumist.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7aastane laps:

- 1) suudab kirjeldada oma emotsioone (nt rõõmu, viha) ja neid sobival viisil väljendada;
- 2) kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;

- 3) oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- 4) algatab mängu ja tegevusi;
- 5) tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
- 6) teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
- 7) saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;
- 8) kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järel.

5 VALDKONDADE EESMÄRGID JA SISU

Lasteaia õppe- ja kasvatustegevus jaotub vastavalt Koolieelse lasteasutuse riiklikule õppekavale seitsmeks valdkonnaks:

1. mina ja keskkond
2. keel ja kõne
3. eesti keel kui teine keel
4. matemaatika
5. kunst
6. muusika
7. liikumine

Peamised õppemeetodid- ja viisid:

- sihipärane vaatlus, katsed, uurimused, mudelite ja plaanide tegemine;
- vestlus, suhtlemine, küsimuste esitamine, arutlemine;
- sõna- ja häälikumängud, kirjutamise eelharjutused;
- jutustamine pildimaterjali, raamatuillustratsioonide ja teatmeteoste põhjal;
- jutu jätkamine, luuletuse õppimine, loovjutustamine, ettelugemine, dramatiseering;
- joonistamine, maalimine, voolimine, meisterdamine, modelleerimine;
- laulmine, helisalvestiste kuulamine, mäng pillidel, rütmiline liikumine ja – harjutused;
- õppekäik, matk või ekskursioon;
- robootika ja digivahendite kasutamine;
- mäng: õppemäng, loovmäng, sotsiaalne situatsioonimäng, rollimäng, lauamäng.

5.1 Valdkond Mina ja keskkond

Õppe ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et:

- Mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- Omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- Väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- Väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- Väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnasõbralikku mõtteviisi;
- Märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Valdkonna *Mina ja keskkond* sisu:

- Sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, lapse õigused, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid;
- Tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha, ohuallikad ning ohutu käitumine
- Looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;

- Tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

Õppe ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- Valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise - ja liikluskasvatust;
- Suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima, ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades, ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- Lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- Suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm. märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima);
- Suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel

3- aastane laps:

- Teab oma nime ja tunneb ennast ära pildilt ning peeglist
- Vastab küsimisele oma vanuse kohta või näitab seda sõrmedel
- Teab oma pereliikmeid ja lasteaiakaaslast
- Teab, kus midagi asub oma rühmas
- Järgib täiskasvanu meeldetuletusel rühma reegleid
- Meelde tuletamisel tervitab, jätab hüvasti, palub ja tänab
- Teab miks enne sööki ja peale WC-s käimist peab käsi pesema
- Suudab leida oma koha rühmas (*kapp, voodi, käterätik*)
- Oskab küsimise korral nimetada tuttavaid loomi (*kass, koer, siga jne*)
- Oskab osutamise korral nimetada metsa, muru, lille, puud jne
- Oskab nimetada erinevaid ilmastikunähtusi (*vihma sajab, tuul puhub, päike paistab jne*)
- Oskab nimetada talve ja suve iseloomulikke tunnuseid
- Teab, et jalgrattaga sõitmisel tuleb kanda kiivrit
- Teab helkuri kandmise vajalikkust
- Oskab põhjendada miks praht visatakse prügikasti

4- aastane laps:

- Teab oma nime ja vanust, vastab õigesti küsimusele, kas ta on tüdruk või poiss
- Vastab küsimustele oma kodu ja pereliikmete kohta, nimetab pereliikmete koduseid toimetusi
- Asetab töövahendid ja mänguasjad kokkulepitud kohtadesse
- Küsimise korral nimetab oma kaaslaste nimesid

- Küsimisel selgitab kes on sõbrad, miks ei tohi kellelegi haiget teha
- Oskab andeks paluda
- Teab mõistete hea ja paha tähendust
- Matkib lihtsamaid töövõtteid (*nt. põranda pühkimine, tolmu võtmine, triikimine*)
- Teab, et mõned loomad elavad metsas ja mõned inimeste juures, nimetab koduloomi ja matkib nende häälotsusi, nimetab tuntumaid metsloomi ja teab neile iseloomulikke tunnuseid, nimetab linnu, looma ja inimese kehaosi
- Teab 1-3 putukat ja nende elupaiku (*mesilane ja mesilastaru, sipelgas ja sipelgapesa jne*)
- Eristab tuntumaid puu- ja aedvilju välimuse ning nimetuse järgi (*õun, pirn, kapsas, peet jne*)
- Eristab okaspuid lehtpuudest
- Oskab küsimise korral iseloomustada ööd ja päeva
- Teab valgusfoori tulede tähendust, teab helkuri kasutamise vajalikkust teab mõisteid sõidutee ja kõnnitee tähendust
- Oskab küsimise korral nimetada sõidukeid
- Teab esemeid, mis võivad ohtlikud olla
- Teab, et õnnetuse korral tuleb pöörduda täiskasvanu poole

5- aastane laps:

- Nimetab kodu asukoha (*linn, alev*), maal (*talukoha nimi*)
- Oskab öelda oma ees- ja perekonnanime ning vanust
- Kirjeldab oma perekonda, teab ema/ isa ees- ja perekonnanime
- Loetleb tuntumaid ameteid (*arst, tuletõrjuja, politsei, õpetaja, pagar jne*) ja nende juurde kuuluvaid töövahendeid
- Teab oma rahvust ja keelt ning riigi tähtsamaid sümboleid (*lipp, lind, lill*)
- Nimetab tervist hoidvaid tegevusi
- Oskab kirjeldada tuntumaid rahvakombeid (*vastlad, mardipäev, kadripäev, jõulud*) ja nendega seotud tegevusi
- Oskab nimetada kõiki aastaaegu (*kevad, suvi, sügis talv*) ja neid iseloomustada
- Oskab nimetada aia- ja metsamarju (*maasikas, mustikas tikker jne*) puid (*õuna-, pirni-, kirsipuu, toomingas, pihlaks, tamm jne*)
- Nimetab ilmastikunähtusi ja kirjeldab neid
- Teab valgusfoori värvide tähendusi
- Nimetab hädaabinumbrit ja simuleerib selle kasutamist
- Märkab kaaslast ning vajadusel ja võimalusel abistab

6 – 7aastane laps:

- Tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms;
- Kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone
- Nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid
- Nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone
- Mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused
- Oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku

- Julgeb keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik
- Kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist
- Järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist
- Juhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalts ning käitub seda säästvalt
- Kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi
- Kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring
- Selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad
- Selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest
- Mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale
- Kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm
- Teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita.

5.2 Vald kond Keel ja kõne

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- Tuleb toime igapäevases suhtlemises; kasutades kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesist lauseehitust;
- Tunneb huvi lugemise kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused

Valdkonna Keel ja kõne sisu;

- Keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika
- Suhtlemine, jutustamine ja kuulamine
- Lugemine ja kirjutamine
- Lastekirjanduse tutvustamine

Õppe - ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis - ja muusikategevused ning igapäevatoimingud) lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalses suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm. tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis – ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;

- õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikute ning häälikupikkuse eristamine, hääliku asukoha leidmine sõnades, häälimine, jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutatakse erinevaid vahendeid, värvusi jmt

3- aastane laps:

- Kasutab oma kõnes tuttavaid 1-2-silbilisi sõnu õiges vältes ja silbistruktuuris
- Hääldeb õigesti enamikku häälikutest
- Kasutab oma kõnes nimisõnu, tegusõnu, tagasõnu (*all, peal, sees, ees, taga*), omadussõnu ja mõningaid üldnimetusi (nt *lapsed, riided*)
- Kasutab kõnes 3-5 sõnalisi lihtlauseid
- Kasutab oma kõnes õigesti enamikku käändevorme ja tegusõna käskivat kõneviisi (nt *Joonista! Istu!*)
- Kasutab oma kõnes õigesti tegusõna kindla kõneviisi olevikuvorme (nt *sõidab, laulavad*) ja tegusõna ma- ja da tegevusnime (nt. *hakkame mängima, ei taha mängida*)
- Jutustab enda ja kaaslaste tegevusest 1-2 lausega
- Mõistab teksti, mis on seotud tema kogemuse ja tegevusega
- Loeb peast või kordab järelle 1-2-realist luuletust
- Väljendab oma soove ja vajadusi lausungiga, küsib infot, vastab dialoogis küsimusele
- Räägib endast *minavormis*
- Kasutab nii mõistmisel kui suhtlemisel peale kõne ka mitteverbaalseid vahendeid (žeste, näoilmet, osutamist)
- Vaatab üksi ja koos täiskasvanuga pildiraamatuid: keerab lehte, osutab ja kommenteerib pilte
- Kuulab sisult ja keelelt jõukohaseid etteloetud tekste
- Eristab kuulmise teel tuttavaid häälikuliselt sarnaseid sõnu üksteisest (nt. *tass-kass, pall-sall, tuba-tuppa*), osutades pildile või objektile

4- aastane laps:

- Kasutab oma kõnes tuttavaid 2-3-silbilisi sõnu õiges vältes ja silbistruktuuris
- Hääldeb õigesti konsonantühendeid (nt *-nt, -lt, -mp* jne)
- Mõistab ja kasutab kõnes liiginimetusi (nt *kuusk, kask – puu; tuvi, kajakas – linnud*), objektide, osade, detailide nimetusi (*käpad, saba, rool*)
- Kasutab kõnes mõningaid liitsõnu (*tutimüts, kelgumägi*)
- Kasutab kõnes eri tüüpi lihtlauseid, rindlauseid (sidendid *ja, ja siis, aga*), koondlauseid ja tegusõna lihtmineviku vorme (nt *sõitis, laulsid*)
- Räägib 2-3 lausega mõnest hiljuti kogetud emotsionaalsest kogemusest
- Jutustab pildiseeria järgi, öeldes iga pildi kohta ühe lausungi
- Loeb peast või kordab järelle 2-3-realist luuletust või liisusalmi
- Algatab ise suhtlust, suhtleb eakaaslastega ja kommenteerib enda ja kaaslaste sooritatud tegevust (räägib, mida tehti)
- Küsib täiskasvanult palju küsimusi teda ümbritsevate asjade kohta
- Annab vestluses edasi asjasse puutuvat infot

- Tunneb täiskasvanu häälimise või rõhutatud hääldamise abil kuulmise teel ära hääliku häälikute reas

5- aastane laps:

- Hääldab õigesti kõiki emakeele häälikuid, 3-4-silbilisi tähenduselt tuttavaid sõnu ja sageli kasutatavaid võõrsõnu (nt *taburet, banaan, diivan*)
- Kasutab kõnes mõningaid antonüüme (nt *lühike-pikk, must-puhas*), mõningaid iseloomuomadusi ja hinnangut väljendavaid omadussõnu (nt *arg, kaval, igav*)
- Kasutab kõnes aega väljendavaid nimisõnu (*hommik, päev, õhtu, öö*)
- Moodustab vajadusel uuele sõnale uue tähenduse (nt *nuga õuna koorimiseks – õunanuga*)
- Kasutab oma kõnes nud- ja tud- kesksõnu (nt *söödud -söönud*), tingivat kõneviisi (*mängisin, mängiksin*), omadussõna võrdlusastmeid (*suur-suurem-kõige suurem*) ja põimlauseid
- Ühildab sõnu arvus (*karud söövad*), käändes (*ilusale lillele, punase palliga*) ja kasutab õigesti nimisõna käänevorme mitmuses (*ilusatel lilledel*)
- Kirjeldab täiskasvanu abiga olupilti ja annab edasi pildiseerial kujutatud sündmust;
- Annab kuuldu teksti sisu edasi täiskasvanu suunavate küsimuste abil
- Jutustab nähtust, tehtust ja möödunud sündmustest 3-5 lausega (nt *mida tegi kodus pühapäeval?*)
- Loeb peast 2-4-realisi liisusalme/luuletusi
- Mõistab teksti, mis pole otseselt seotud tema kogemusega
- Kasutab rollimängus erinevat intonatsiooni ja hääle tugevust
- Kasutab õigesti mõningaid viisakusväljendeid meeldetuletamisel
- Tunneb iseseisvalt ära hääliku häälikute reas ja tunneb täiskasvanu abiga ära hääliku sõnas
- Kuulab ettelugemist, olles seejuures aktiivne (osutab piltidele, küsib, parandab ettelugejat tuttava teksti puhul)
- Kirjutab õigesti üksikuid sõnu trükitähtedega (nt oma nime)

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6 – 7aastane laps:

- Tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga
- Saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida
- Suudab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda
- Jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid
- Kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid
- Kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses
- Valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada
- Hääldab oma kõnes ja etteöeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid
- Tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirjapildis ära mõned sõnad
- Kirjutab joonistähtedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega
- Teab peast emakeelseid luuletusi ja laule

5.2.1 Valdkond Eesti keel kui teine keel

Õppe kasvatustegevuse eesmärgiks on et laps:

- tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu
- soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega
- tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest
- kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises

Valdkonna Eesti keel kui teine keel sisu:

- kuulamine
- kõnelemine
- eesti kultuuri tutvustamine

Õppe - ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (näit. ümbritsevad esemed jmt)
- pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suheldes, luues selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm.);
- korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega: liikumine, laulmine, käelise tegevuse, vaatlemise jm-ga;
- vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
- valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ette- ja ühislugemiseks;
- pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist, eestikeelsete väljendite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrates korrektsena.

3- aastane laps:

- kuulab ja tajub eesti keele kõla
- saab aru lihtsatest väljenditest
- kordab järgi lihtsamaid sõnu

4- aastane laps:

- laps reageerib adekvaatselt lihtsamatele korraldustele
- kuulab eestikeelset ettelugemist või jutustamist
- tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid tuttavas kontekstis
- teab õpitud lihtsamaid viisakusväljendeid
- kordab järele õpitud sõnu ning kasutab neid tuttavate esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks

5- aastane laps:

- tunneb aktiivset huvi asjade nimetuste vastu;
- oskab vastata lihtsamatele küsimustele;
- hääldab järele kuulnud sõnu
- kasutab õpituid viisakusväljendeid;
- teab peast mõnda eestikeelset laulu või luuletust
- tunneb kirjapildis ära oma nime
- oskab laulda mõnda tuntud eesti lastelaulu;
- teab mõnda eestikeelset liisusalmi
- moodustab ise lihtsaimaid fraase ja lihtlauseid
- reageerib adekvaatselt eesti keeles antud korraldustele
- tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid

6 – 7aastane laps:

- Mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet
- Tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid ning kasutab neid oma kõnes
- Saab aru korraldusest ja toimib vastavalt
- Saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires
- Kasutab kõnes sobivaid viisakusväljendeid
- Teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule
- Oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimi, tuntud inimesi

5.3 Valdkond Matemaatika

Õppe ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- rühmitab esemeid kahe –kolme tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuse põhjal;
- tunneb lihtsaimaid ajamõisteid ning kirjeldab ja järjestab oma päevategevusi;
- mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- suudab kirjeldada ümbritsevat ruumi kujundimõistete abil;
- näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes;
- tutvub lihtsate programmeerimisvõimaluste ja –võtetega.

Valdkonna Matemaatika sisu:

- Hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- Suurused, mõõtmine;
- Geomeetrilised kujundid

Õppe- ja kasvatustegevust kavandades ning korraldades:

- innustatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama ja kujundama ning selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemete vahelisi seoseid, leiab esemetes erinevusi ja sarnasusi ning oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ning kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- seostatakse mäng, vaatlused, vestlused, ja igapäevatoimingud matemaatikaga, ergutades sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- suunatakse last ümbritsevat matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm.)
- toetatakse üldistusteni jõudmist ja mõistete kujundamist erinevates objektides sarnaste ja erinevate tunnuste ning omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

3- aastane laps:

- Rühmitab antud esemeid kaheks ühesuguste esemete hulgaks, ühe ühise tunnuse alusel (*kuju, värv, suurus*)
- Loendab esemeid kolme piires, nimetades arve ja sõnastades loendamise tulemust (*mitu?, nt mitu palli on kassis*)
- Tunneb mõisteid: „suurem“ ja „väiksem“
- Suudab tuttavates ruumides (kodu, rühmaruumid) üles leida nimetatud toad või kohad.
- Juhendamisel paigutab esemeid teise isiku või eseme suhtes üles-alla, ette-taha.
- Teab mõistete „öö“ ja „päev“ tähendust
- Tunneb rõõmu robotitega tegutsemisel, tutvub lihtsamate programmeerimisvõtetega

4- aastane laps:

- Oskab määrata oma asukohta ümbritsevate esemete suhtes
- Järjestab ja rühmitab esemeid ning nähtusi suuruse -, asendi- ja ajatunnuse järgi
- Rühmitab erinevaid esemeid (*nt pallid, pliiatsid, kommid, klotsid jne*) ühe etteantud tunnuse (*värv, suurus, kuju*) alusel
- Nimetab ja kasutab ööpäeva osade määramisel sõnu „öö“ ja „päev“. Kirjeldab sündmusi, mis toimusid täna (*hommikul, päeval, õhtul*)
- Juhendamisel määrab enda ja esemete asukoha ruumis teiste esemete suhtes sõnadega *peal, all, sees, taga* või *ees*
- Suudab moodustada paare
- Koostab lihtsamat mustri- (*värvi, vormi või suuruse vaheldumine*) kujundeid kasutades
- Järjestab arve ühest viieni ja oskab loendada
- Tunneb geomeetrilisi kujundeid (*kolmnurk, ring, ruut*) oskab leida sarnaseid kujundeid ümbritsevast
- Tunneb aastaegade olulisi tunnuseid

- Laps oskab kasutada haridusrobotit eesmärgipäraselt (nt mõisted parem, vasak, ees, taga)

5- aastane laps:

- Oskab võrdsustada hulki paaride moodustamise teel
- Saab aru mõistetest üleval, keskel
- Nimetab erinevaid päeva osi hommik, lõuna, õhtu. Toob abistavate küsimuste põhjal näiteid oma tegevuste kohta päeva eri aegadel.
- Oskab vastata küsimusele „mitmes?“
- Kasutab järgarve kuni viieni
- Paneb kokku ja keerab lahti keeratavaid esemeid
- Konstrueerib ruumilisi mudeleid
- Mõõdab kaugusi sammudega
- Tunneb kaheksat põhivärvi ja eristab heledaid ja tumedaid toone
- Oskab võrrelda esemeid suuruse, pikkuse, laiuse, kõrguse järgi (*suurem- väiksem, pikem- lühem, kõrgem- madalam, kitsam- laiem*)
- Tunneb kujundeid (ring, ruut, kolmnurk). Kirjeldab kujundite erinevusi, võrdleb nende külgi ning pikkusi
- Laps oskab kasutada haridusrobotit eesmärgipäraselt, areneb loovus, tähelepanelikkus, täpsus ja püsivus

6–7aastane laps:

- Määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi
- Võrdleb hulki, kasutades mõisteid rohkem, vähem, võrdselt; teab ja kasutab märke <;>;=
- Teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada
- Liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke +, -, =
- Koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesti
- Järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm)
- Rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi
- Kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil
- Oskab öelda kellaega täistundides
- Nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva
- Mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nööri vms)
- Eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (kroon, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse
- Leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid
- Teab, üks ja sama ese, loom jm. Võib kord olla suurem, kord väiksem (suuruste suhtelisus), nt. elevant on inimesest suurem aga majast väiksem.
- Teab paaris- ja paarituid arve

- Laps oskab kasutada haridusrobotit eesmärgipäraselt, saab aru põhjus-tagajärg seosest, oskab oma tegevust kavandada, saab aru lihtsatest mehhaanika põhimõtetest.

5.4 Vald kond Kunst

Õppe – ja kasvatustegevuse eesmärgid on:

- tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- kujutab isikupäraselt ümbritsevaid objekte ja sündmusi ning oma kujutlusmaailma;
- vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ning tarbeesemeid;
- kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja –võtteid;
- kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna Kunst sisu:

- kujutamine ja väljendamine: mõtete ning tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- kujundamine: objektile vormi, kuju ja esteetilise lisaväärtuse andmine;
- tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest ja kunstist.

Õppe - ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning väljendada oma maailmanägemist;
- suunatakse last jälgima kaaslasti päeva jooksul vabas ja konkreetses tegevuses, vaatleme ümbritsevat looduses ja tehiskeskkonnas, väljasõidul ettevõttesse või farmidesse ning kasutama saadud tähelepanekuid voolides, joonistades, maalides ja meisterdades;
- kasutatakse teemasse sisse elamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- arvestatakse, et lapse jaoks loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ning loovalt kombineerida;
- julgustada last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks tema isikupärane väljendusviis;
- korraldatakse kunstitegevusi ka õues ning kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule kui ka liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- innustatakse last tehtud tööd analüüsima ja arutlema, miks kujutas ta esemeid just sellisel viisil, mis materjale ja tehnikaid ta kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitaks nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendataks oma hinnangut.

3- aastane laps:

- Tutvub tööks vajalike töövahenditega

- Hoiab käes ja kasutab õigesti pliiatsit, kriiti, pintsli
- Tegutseb savi ja plastiliiniga
- Voolib piklikke ja ümarvorme
- Vajutab kera kettaks
- Keerab pikliku vormi rõngasse ja ühendab otsi
- Joonistab järele vertikaalse, horisontaalse joone, ringi ja risti
- Tunneb joonistamisest ja voolimisest rõõmu
- Tegutseb sihipäraselt
- Teeb pintslivajutusi
- Kajastab lihtsustatult oma muljeid (sajab lund)
- Tunneb värve- punane, roheline, kollane, sinine
- Kujutab inimest peajalgse
- Tutvub taigna segamise ja rullimisega
- Määrib leivale võid
- Kasutab vorme piparkookide tegemisel

4- aastane laps:

- Tunneb rõõmu kunstitegevuses osalemisest
- Leiab kritselduste hulgast loo jutustamist väärivaid kujundeid
- Leiab ümbritsevast kollase, sinise, punase ja rohelise värvi
- Kaunistab täppide ja joontega ruumilisi ja tasapinnalisi esemeid
- Õpetajat jäljendades muljub ja näpistab, rullib ja veretab voolimismaterjali
- Teeb sõrme ja pulgaga voolimismaterjali jäljendeid
- Tõmbab pintsliiga erineva suunaga jooni, teeb täppe ja katab paberit
- Trükib näpuvärvidega sõrmede ja kogu käega
- Vajutab jäljendeid, kattes templi iseseisvalt värviga
- Kortsutab iseseisvalt pehmet paberit ja rebib paberist tükke
- Katab aluspinna liimiga, puistab sellele erinevaid objekte ja liimib kujundeid
- Vaatleb juhendamisel pilte, näidistoid ja illustratsioone ning vastab küsimustele
- Näitab teistele oma tööd kui kunstiteos ja räägib sellest
- Suhtub heasoovlikult kaaslaste töödesse

5- aastane laps:

- Jutustab oma piltides nii tuttavatest asjadest ja kogetud sündmustest kui ka oma fantaasiatest
- Tunneb ka valget, musta, pruuni ja roosat.
- Võrdleb heledamaid ja tumedamaid toone
- Suunamisel oskab valida kujutatavast lähtuvalt tööle sobivat tausta
- Koostab elementidest lihtsa kordus skeemiga mustririba
- Õnestab ümarvorme süvendit pöidlaga vajutades.
- Muudab voolimismaterjalide kuju neid pigistades ja venitades
- Joonistab ja värvib pindu värvi- ja viltpliiatsiga, kriitide ja söega
- Kujundite värvimisel ületab minimaalselt piirjoont

- Võtab pintsli värvi ja katab pindu
- Teeb objektidele väiksemaid detaile pintsli vajutustega tõmmetega
- Rebib ja lõikab paberist ribad ja kujundeid ning kleebib neid sõltuvalt töö olemusest
- Lükib paelale või traadile auguga esemeid
- Vaatleb juhendamisel raamatuillustatsioone ja kunstitöid ning esitab nende kohta küsimusi ja avaldab arvamust
- Jutustab küsimuste toel, mida ta on oma töödes kujutanud ning nimetab, mis materjale on kasutanud
- Küsib vajadusel nõu
- Oskab lihtsamaid voltimisvõtteid

6–7aastane laps:

- Leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil
- Väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid
- Kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid
- Kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu
- Keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö
- Loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest
- Koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks
- Kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu

5.5 Vald kond Muusika

Õppe – ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest
- suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- suudab musitseerida rühmas kui ka üksi

Valdkonna Muusika sisu:

- laulmine;
- muusika kuulamine;
- muusikalis - rütmiline liikumine;
- pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevust kavandades ning korraldades:

- on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;
- kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis- loomingulisi võimeid, kultuurilis - sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;

- kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades, nagu Keel ja Kõne, Kunst jne;
- muusika on igapäevaelu osa nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikaline - rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- muusikapalade (laulude, muusika kuulamise palade, tantsude ja mängude, pillilugude) valikul arvestatakse laste huve ning ea- ja jõukohasust.

3-aastane laps:

- Huvitub laululisest tegevusest; laulab koos õpetajaga lihtsamaid laule.
- Kuulab lühikest muusikapala. Reageerib emotsionaalselt vastavalt muusika iseloomule (plaksutab, kõigutab keha vmt)
- Mängib õpetaja ettenäitamisel kuulnud muusikale kaasa rütmipilli, kehapilli
- Liigub koos õpetajaga vastavalt muusika meeleolule, arvestades pulssi ja meetrumit (näiteks kõnd ja jooks, päkkadel kõnd, ühe ja vaheldumisi kahe jalaga koputamine, keerutamine paarilisega)

4-aastane laps:

- Laulab peast teistega koos mõningaid rahva- ja lastelaule
- Laulab rühmaga ühtses tempos
- Kuulab laulu ja muusikapala ning väljendab emotsionaalselt kuulatud muusikas tajutud kontrastseid meeleolusid liigutuste ja liikumisega
- Mängib ja tunneb kuulamisel tämbri järgi ära õpitud rütmipille, mängib rütmisaateid lasteriimidele ja lauludele. Ansamblimängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühtses tempos
- Väljendab muusika meeleolu liikumise kaudu. Tantsimisel kasutab eakohaseid õpitud tantsuelemente (näiteks põlvetoestikõnd ja –jooks, liikumine hanereas ja ringis)

5 -aastane laps:

- Laulab loomuliku häälega rühmaga ühtses tempos lihtsamaid õpitud rahva- ja lastelaule. Tunneb kuulmise järgi ära mõningaid õpitud laule
- Suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada
- Mängib ja tunneb kuulamisel tämbri järgi ära õpitud rütmipille, mängib rütmisaateid lasteriimidele ja lauludele. Ansamblimängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühes tempos
- Liigub vastavalt muusika meeleolule. Väljendab ennast loovalt muusikalise-rütmilise liikumise kaudu

6–7aastane laps:

- Laulab ilmekalt eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas kui ka üksi.
- Eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu
- Kuulatud muusikat iseloomustades kasutab eakohast sõnavara.
- Sooritab tantsuliigutusi sünkroonselt, väljendusrikkalt ja õige kehahoiuga
- Oskab mängida eakohastel rütmi ja meloodiapillidel kaasmänge õpitud lauludele, lasteriimidele ja instrumentaalpaladele
- Mängib pilliansamblis
- Väljendab ennast loovalt liikumise kaudu, toetudes muusikalistele väljendusvahenditele (tempo, dünaamika, register, muusika meeleolu), nt kasutab külj- ja eesgaloppi ning hüpaksammu

5.6 Valdkond Liikumine

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Valdkonna Liikumine sisu:

- liikumisalased üldteadmised;
- põhiliikumised;
- liikumismängud;
- erinevad spordialad;
- tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordinatsiooni, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

3-aastane laps:

- Arvestab rühmakaaslaste aktiivses tegevuses
- Sooritab põhiliikumisi (*kõnd, jooks, hüpped, hüplemine, ronimine, roomamine, veeremine*)
- Säilitab liikudes tasakaalu nii tasakaalupingil kui ka vähendatud pinnal
- Mängib matkiva sisuga 1-2 reeglita kõnni- ja jooksumänge
- Sooritab võimlemisharjutusi eri asenditest ja erinevate vahenditega
- Teeb harjutusi ühtses tempos juhendaja ning kaaslastega
- Teeb painduvust ja kiirust arendavaid harjutusi
- Sõidab kelguga iseseisvalt nõlvakust alla, veab tühja kelku
- Kõnnib, jookseb ja hüpleb rütmiliselt muusika rütmis
- Valitseb oma keha edaspidi ja tagurpidi liikudes
- Hüppab koosjalga

4-aastane laps:

- Sooritab harjutusi õp korralduste ja sõnalise seletuse järgi
- Sooritab põhiliikumisi kombinatsioonides ja õpitud harjutustes
- Teeb koordineerimise, tasakaalu ja osavust arendavaid harjutusi
- Mängib 2-4 reeglita liikumismänge
- Pingutab end rühmategevuses ühise eesmärgi nimel
- Sooritab juhendamisel kuni neljast harjutusest koosnevat kombinatsiooni
- Hoiab oma kohta erinevates rivistustes: *kolonnis, ringis, viirus*
- Oskab liikumismängudes arvestada kaaslastega ja liikuda ohutult
- Käsitleb erinevaid võimlemisvahendeid (*lindid, rätikud, rõngad*)
- Sooritab imiteeritavaid liigutusi muusika järgi, plaksutab ja liigub vastavalt rütmile

5-aastane laps:

- Teab spordivahendite nimetusi ning kasutab erinevaid spordivahendeid (nt topispall) ohutult, sobival viisil ja kohas
- Õpitud tegevustes kasutab ohutuid liikumisviise
- Kasutab põhiliikumisi aktiivses tegevuses ja mängudes
- Sooritab staatilist tasakaalu nõudvaid harjutusi, valitseb oma keha koordineerimise ja tasakaalu nõudvates harjutustes
- Teeb harjutusi väikevahenditega
- Mängib 2-4 reeglita liikumismänge, võistlusemänge, osaleb teatevõistlustes
- Teeb vahenditega harjutusi eakohaselt ja tehniliselt õigesti
- Hoiab oma kohta erinevates rivistustes: *kolonnis, ringis, viirus*
- Sooritab tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi
- Veab üksi kelgul kaaslast
- Kelgutab mäest alla, täites eriülesandeid (nt haarab esemeid)
- Jäljendab liikumisega erinevaid rütme
- Liigub vastavalt muusika tempo kiirenemisele ja aeglustumisele

6–7aastane laps:

- Keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks
- Peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid
- Sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised
- Sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi
- Säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel
- Kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt
- Matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel
- Sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi
- Liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga
- Kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne)
- Mängib sportlike elementidega mängu (korvpall, jalgpall jne)
- Peab kinni kokkulepitud mängureeglitest
- Nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi

6 ERIVAJADUSEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

Erivajadustega laps on laps, kelle võimetest, tervises seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

Õppekavas on reguleeritud erivajadusega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus, sealhulgas individuaalse arenduskava koostamise põhimõtted (LISA 1). Erivajadusega lapse õppe- ja kasvatustöö planeerimisel on õpetajale ja lapsevanematele toeks tugispetsialistid logopeed ja eripedagoog, kes tegelevad abi vajavate lastega individuaalselt.

Lapse arengu toetamiseks on lasteaias järgmised võimalused:

- Erivajaduse märkamisel kasutavad rühmaõpetajad vaatlusandmeid ja lapse arengu analüüsi;
- Esmalt tehakse koostööd lasteaia eripedagoogi ja logopeediga. Vajadusel kaasatakse erialaspetsialiste ka väljaspool lasteasutust;
- Kui arendustegevuses osalevad ka lasteaia välised spetsialistid, siis toimub info vahetamine ning eesmärkidest ja tulemustest teavitamine vastavalt kokkuleppele.
- Erivajadusega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse direktor;
- Kui lapsel esineb toiduallergiaid, siis koostöös lapsevanemaga vaadatakse üle lapse menüü lasteaias ja leitakse koostöös lapsele parim lahendus.
- Vajadusel koostatakse rühma pedagoogi ja assistentide ettepanekul õppeaasta algul koostöös rühma õpetaja, logopeedi, eripedagoogi ja õppealajuhataja ning lapsevanemaga lapsele individuaalne arenduskava (IAK, Lisa 1). Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest;
- Logopeediline ja eripedagoogiline abi toimub lasteaias individuaal- ja grupitergevustena vastavalt vajadusele.

7 KOOSTÖÖ LAPSEVANEMAGA

Lasteaia õpetajad teevad vanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel, lugupidamisel ja ühistel väärtustel.

Hea ja usaldusväärne koostöö lapsevanemate ja õpetajate vahel on aluseks laste kohanemisele ning turvatunde tekkimisele lasteaias viibides.

- Õpetaja teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatusgevuse korraldusest;
- Õpetaja loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes, vajadusel suunamine erialaspetsialistide poole;
- Lapsevanem saab osaleda lasteaia õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteaia tegevusele rühmakoostruktuuril ja individuaalsetel vestlustel õpetaja või lasteaia juhtkonnaga;
- Lapsevanem saab teha ettepanekuid lasteaia töö organiseerimiseks hoolekogu kaudu;
- Koostöös laps-lapsevanem-lasteaed toimuvad avalikud peod ja pereüritused, välja on kujunenud traditsioonilised üritused; (talgud, perepäev, perede talvematk jne.);
- Lapsevanemate osalemine rühmatöös (nt õpetajate päev, õpetajate koolitus jne);
- Vähemalt kord õppeaastas viib õpetaja lapse perega läbi arenguvestluse, kus vesteldakse lapse arengu edusammudest ja kavandatakse edasised tegevused lapse individuaalsest arengust lähtuvalt. Kokkuvõtte dokumenteeritakse;
- Tutvumisvestlused toimuvad uute laste vanematega õppeaasta alguses;
- Lapsevanemad, kelle lapsele on koostatud individuaalne arenduskava (IAK), teevad IAK alusel tööd ka kodus, et saavutada lapse arengule seatud eesmärgid;
- Lasteaia koduleht <http://lasteaiad.rae.ee/>, Facebook: Aruheina Lasteaed
- Keskkond eliis.ee; infovahetus e-kirja teel; rühma kinnine FB grupp jms; telefonivestlused.

8 ÕPPEKAVA TÄIENDAMISE JA UUENDAMISE KORD

Aruheina lasteaia õppekava uuendamine ja täiendamine toimub vastavalt vajadusele, lähtudes:

- 1) pedagoogilise nõukogu ettepanekutest ja soovitudest;
- 2) eelnenud õppeaasta analüüsist;
- 3) lapsevanemate ja hoolekogu ettepanekutest;
- 4) kohaliku omavalitsuse ettekirjutustest ja määrustest;
- 5) riiklikest prioriteetidest ja seadusandluse muudatustest.

Õppekava uuendamine toimub regulaarselt igapäevase töö käigus ning vähemalt kord õppeaastas viiakse õppekava arendusrühma ettepanekul sisse muudatused, ettepanekud ja täiendused.

Õppekava muudatused kinnitab direktor käskkirjaga pedagoogilise nõukogu ettepanekul kuulates ära hoolekogu arvamuse.